

af Landvæsenet, der særlig laa ind under en enkelt Skole, som desuagtet var en Landbrugs-skole. Derimod er jeg ganske enig med de ærede Forslagsstillere i, at de, nu som det udvikler sig, saa nævnt Haandværker-skoler ogsaa der. Ved at indstyre Ordet „Haandværker-skoler“ tror jeg, Tanken havde været fuldstændig tilfredsstillende. Nu derimod tror jeg, at det er vildledende at sætte „Haandbrugs-skoler“; thi de have ikke Mejeri-skoler og andre til Landvæsenet hørende Special-skoler med. Altsaa, jeg har kun udtalt, at jeg kan ikke stemme for den Rivelling, som de Herrer have foreslaaet i deres første Forslag. Jeg skal lade det spæere for mit Bedkommende sin Gang. Jeg tror ikke at Djemedet med Lovforslaget fremmes ved den enorme Udskjning; jeg tror, at en vis Størrelse bør Skolen have og en Udrukning med Lærere, der kan svare til Navnet Folkehøjskole. for ikke enhver kan svare til det Navn, der kalder sig saa. En vis Udskjning med Apparater og Lærere burde være til Stede ved en Anstalt, som modtager en væsentlig offentlig Understøttelse; men det kan ikke være til Stede ved Smaaskoler med $6\frac{2}{3}$ Aarslev.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss): Ugeom flere ærede Talere, der have haft Ordet i Dag, tror jeg, at det af det ærede Medlem for Afsens med flere stillede Vædringsforslag pege i den rigtige Retning, idet der fra Ministeriets Side ikke kan, tror jeg, andet end lægges Vægt paa, at de mindre Folkehøjskoler ikke blive udelukkede fra den Understøttelse, som de nu have. Den Tilshjnsmand ved Folkehøjskolerne, som Ministeriet anvender, har udtalt om dem, at de gøre ogsaa et godt og betydeligt Arbejde, og at det undertiden kan have sine Fortrin, at Skolerne ere mindre, fordi derved en stærkere individuel Paavirkning bliver mulig. I øvrigt skal jeg med Hensyn til Sagen i sin Almindelighed nu, da Lovforslaget jo vil gaa over til det andet Ting, udtale, at jeg i Princippet ikke har eller kan have noget imod, at der søges tilvejebragt en Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler, idet jeg anerkender Betydningen af disse som vigtige for Folkeundervisningen, hvad jo ogsaa Lovgivningsmagten har gjort derved, at den i ikke ringe Omfang har støttet dem paa Finansloven, og jeg har ikke noget imod, at dette finder sit Udtryk i en særlig, organiserende Lov, selv om Forholdet er det, hvad det dog vistnok vil blive, at det bliver en ikke saa ringe kvantitativ Forøgelse af Understøttelsen i Forhold til det, der nu gives paa Finansloven, dersom Loven i den Retning føres igennem. Altsaa; medens jeg

skal udtale dette om Sagen i sin Almindelighed, maa jeg blot forbeholde mig Forslag til forskellige Vædringer i Enkeltbederne, som jeg ikke har fundet det rigtigt at fremsætte eller forsøge paa at faa fatte igennem, før det Tidspunkt kom, da der blev Udskjning til Enighed mellem Tingene om dette Forslag eller om Forslag i den Retning, en Enighed, som i tidligere Samlinger ikke har været til Stede. Jeg skal altsaa i den Retning blot udtale et Forbehold af at forsøge forskellige efter min Mening nødvendige Vædringer i Lovforslaget fremsætte og gjøre gældende paa det Tidspunkt, hvor der kan være Udskjning til, at Loven i det hele bliver til noget.

Blem: Det undrer mig noget, at det ærede Medlem fra Vejle Amts 2den Valgkreds (Berg) udtalte sig mod disse vore Vædringsforslag, navnlig det om at nedsette de 10 Aarslev til, som han regnede, $6\frac{2}{3}$ og ligeledes Aldersgrænsen; thi hvor har saa dog det ærede Medlem som Medlem af Finansudvalget kunnet gaa med til at støtte alle disse Højskoler, som han har gjort i saa mange Aar; thi hvis disse Vædringsforslag ikke vedtages, ville 38—39 af de bestaaende 74 Højskoler blive strøgne; jeg skal f. Eks. nævne Bornholms Højskole; den har sidste Aar haft 36 Elever; men 6 Karle og 2 Piger have været under 18 Aar. Hvis disse Vædringer ikke vedtages, vil den ikke komme med, for den har altsaa kun haft 110 Maaneder i Stedet for 120. Saaledes gaar det med en hel Række andre Højskoler (Modsigelse af Berg). So, den har haft 36 Elever i det sidste Aar, men deraf 8 under 18 Aar, som altsaa ikke kunne regnes med, og da vil den ikke kunne naa til de 120 Maaneder, som der skal være med 10 Elever å 12 Maaneder, over 18 Aar; thi det gaar i Reglen saaledes i det praktiske Liv, at enkelte Karle først møde til Nytaar, de møde ikke alle i 5 Maaneder, det kan ogsaa ske for Pigeres Vedkommende, at enkelte kun møder der i 2 Maaneder. En Skole som Bornholms Højskole med 36 Elever, som dog har haft Understøttelse siden 1870, da den begyndte, vilde ikke kunne komme med, og 38 andre ville heller ikke kunne komme med, og dog har det ærede Medlem i Finansudvalget i mange Aar været med til at støtte dem; det forstaar jeg ikke.

Berg: Det er saamænd ganske urigtigt, at jeg har været med til at støtte disse Skoler. Jeg har været med til at vedtage Regler i Finansudvalget, som gif ud paa, at Skoler med 12 Elever skulde have en vis